UNIJA POSLODAVACA
CRNE GORE

IZLAGANJE SUZANE RADULOVIĆ, GENERALNOG SEKRETARA

UNIJE POSLODAVACA CRNE GORE (UPCG)

17. decembar 2012.god, Podgorica

Poštovane dame i gospodo, uvaženi predstavnici medija,

Želim da vas pozdravim ispred Unije poslodavaca Crne Gore (UPCG) i zahvalim na dosadašnjoj saradnji i praćenju našeg rada i aktivnosti.

Razlog za naše današnje obraćanje javnosti je akt Glavnog grada - Podgorice, Odluka o radnom vremenu, koja značajno ograničava radno vrijeme, naročito ugostiteljskih objekata. Nacrtom Odluke propisano je da radno vrijeme ugostiteljskih objekta tipa restorana, konoba, cafe barova, kafana, kafića, kafeterija, krčmi, objekata brze hrane i jednostavnih ugostiteljskih usluga, bude od 06h do 24h. S druge strane, za objekte tipa disko klub i noćni klub koji se nalaze u stambenoj i stambeno poslovnoj zgradi, predviđeno je radno vrijeme od 22h do 24h. Unija poslodavaca Crne Gore, Udruženje ugostitelja, ali i pojedinačni privredni subjekti iz ove grane, učestvovali su u javnoj raspravi o Nacrtu akta i svoje primjedbe i sugestije dostavili nadležnom Sekretarijatu i Glavnom administratoru.

U petak (14. decembra), od strane Sekretarijata za razvoj preduzetništva, dostavljen nam je izvod iz Izvještaja o sprovedenoj javnoj raspravi o Nacrtu odluke, iz kojeg slijedi da ni jedna primjedba dostavljena od UPCG i drugih zainteresovanih subjekta nije uvažena.

Logično bi bilo očekivati da lokalne uprave teže stvaranju povoljnog ambijenta za razvoj preduzetništva na njihovim teritorijama, a time i da imaju dovoljno sluha za probleme sa kojima se sučavaju privredni subjekti.

Takođe, ukoliko žele sopstveni razvoj i unaprjeđenje, nadležni organi lokalne uprave bi trebali sami da analiziraju postojeće biznis barijere (pa makar samo na lokalnom nivou) i da rade na njihovom uklanjanju, a ne da donošenjem novih akata dodatno otežavaju ionako više nego loše uslove privređivanja. Svima je dobro poznata opšta situacija u kojoj se privreda nalazi – nelikvidnost, otežana naplata potraživanja, veliki broj obaveza po osnovu poreza, prireza, doprinosa, taksi, naknada, kreditna zaduženja koja je u ovim uslovima praktično nemoguće otplaćivati a do kojih je uglavnom došlo radi izmirivanja tekućih poslovnih obaveza, veliki

ADRESA IX CRNOGORSKE BRIGADE BR.11, 81 000 PODGORICA TELEFON +382 20 209 250 FAX +382 20 209 251
WEB WWW.POSLODAVCI.ORG E-MAIL UPCG@T-COM.ME ŽIRO RAČUN 540-1000031470821-57

kolateral za ta zaduženja, pa zatim zakup poslovnih prostorija, električna energija, gorivo, sve veći broj administrativnih procedura itd...

Nacrt Odluke o radnom vremenu Glavnog grada tipičan je primjer neuvažavanja svega navedenog. Očito je da polazište pri sačinjavanju tog dokumenta nije bilo u racionalnom sagledavanju stvari, želji za jačanjem preduzetništva, zapošljavanju novih lica ili makar zadržavanju postojećih radnih mjesta. To što se ovim aktom ugrožava čitav jedan segment privrednih aktivnosti, izgleda da nikoga u lokalnoj upravi ne zabrinjava.

Prosto je nevjerovatno da se jedan podzakonski akt (koji u značajnoj mjeri mijenja uslove poslovanja - na gore, naravno) stavi na javnu raspravu, a da isti u obrazloženju ne sadrži analizu ekonomskih efekata koje će proizvesti. Pri tom, nesumnjivo je da će oni biti izrazito loši.

U obrazloženju se navodi da je u skladu sa Odlukom o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih vlasti, obrađivač Odluke sproveo postupak prethodnog konsultovanja sa ukupno 180 ispitanika, što je problematično iz najmanje dva razloga, a razlozi su – ako Podgorica ima blizu 180.000 građana, navedeni uzorak je daleko od reprezentativnog. Takođe, veoma je upitno i koja populacija je bila ciljna grupa za sprovođenje konsultacija?

Posebno pitanje je pravni okvir za donošenje ovog akta. Predlagač Odluke navodi da je limitiranje radnog vremena za ugostiteljske objekte propisao imajući u vidu odredbe člana 6 Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini i Pravilnika o vrstama, minimalno tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekta, te Zakona o turizmu.

Međutim, ni u jednom od ovih propisa nema utemeljenja za ograničavanje radnog vremena.
Iz naziva Pravilnika se može zaključiti kojom problematikom se bavi, a Zakon se u veoma maloj mjeri odnosi na ugostiteljske objekte i to, svakako, ne na način na koji to implicira predlagač Odluke. Jedina dodirna tačka Pravilnika sa predmetnom Odlukom je samo određenje početka rada objekta tipa noćnog kluba - bara nakon 22h i ona uređuje da svi ugostiteljski objekti u kojima se emituje muzika moraju imati dodatnu izolaciju kojom se uređuje zaštita od buke. Ukoliko bi došlo do usvajanja ove Odluke, radno vrijeme noćnih klubova bi trajalo svega dva sata, čime bi bilo nemoguće ostvariti prihode za zapošljavanje i isplatu zarada potrebnom broju zaposlenih, dok je o izmirivanju svih obaveza koje prate poslovanje, počev od zakupa, svih fiskalnih i parafiskalnih dažbina, suvišno komentarisati.

Prema Zakonu *“Pod pojmom buke u životnoj sredini podrazumijeva se nepoželjan ili štetan zvuk na otvorenom prostoru, koji nastaje ljudskom aktivnošću, uključujući buku koja potiče od drumskog, željezničkog i vazdušnog saobraćaja i industrijskih postrojenja”.*

Dakle, ovaj zakon se bavi bukom s aspekta mjera za sprječavanje štetnog uticaja buke u životnoj sredini i zdravlja ljudi od uticaja buke i primjenjuje se u izgrađenim područjima, gradskim parkovima i drugim tzv. tihim zonama u prirodi, pored škola, bolnica i drugih objekata. Zakon se NE primjenjuje na buku koja nastaje u zatvorenim prostorima – na radnom mjestu, u prevoznom sredstvu, domaćinstvu ili u susjednom domaćinstvu.

Čak i da se ovaj zakon odnosi na sve ugostiteljske objekte (a odnosi se samo na one koji upotrebljavaju akustične uređaje na otvorenom prostoru ili na terasama tih objekata u periodu od 09- 24h u okviru graničnih vrijednosti buke), očito je da je autorima ove Odluke promaklo da je Zakonom o taksama na pristup određenim uslugama od opšteg interesa i za upotrebu duvanskih proizvoda i elektroakustičkih i akustičkih uređaja propisano da se do 1.januara 2014. godine neće primjenjivati odredbe čl. 6 stav 3,4 i 5. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini- na ugostiteljske objekte koji su evidentirani kao objekti u kojima je dozvoljena upotreba ovih uređaja nakon 24h za vrijeme kulturno zabavnog programa na otvorenom i zatvorenom prostoru. Ovim Zakonom je propisano plaćenje posebne takse od 1 € po kvadratnom metru ukupng poslovnog prostora koji se koristi za upotrebu elektroakustičnih i akustičnih uređaja.

Takođe, shodno odredbama Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini, lokalne uprave su bile dužne da donesu akt o određivanju akustičnih zona i dostave ga Agenciji za zaštitu životne sredine do 16. Decembra tekuće godine. U saznanju smo da su do kraja radnog vremena u petak 14. decembra, samo Ulcinj i Kotor ispoštovali tu obavezu.

Takođe, bez određivanja akustičnih zona nije moguće primjenjivati odredbe Pravilnika o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke. Dakle, odredbe Pravilnika nije moguće koristiti ni kao argument za propisivanje ovako rigoroznog ograničenja, i to za praktično sve tipove ugostiteljskih objekata.

Nije sasvim jasno iz kog razloga se obrazloženje u tolikoj mjeri poziva na Zakon o turizmu, kada on ni na koji način ne propisuje ograničenja, niti daje uporište za ovakvo uređenje radnog vremena. Ukoliko je objekat dobio potrebne licence za rad, podrazumijeva se da je ispunio sve zahtjeve u pogledu minimalno-tehničkih uslova, te ne postoji nikakav osnov za ograničavanje rada onim objektima koji ispunjavaju svoje zakonske obaveze propisane pozitivnim propisima.

UPCG cijeni da je opravdanje za donošenje ovakve Odluke pozivom na one koji ne poštuju propise na bilo koji način, na preklapanje ili nedefinisane nadležnosti državnih i lokalnih a naročito inspekcijskih organa, apsolutno neprihvatljivo.

Nesumnjivo je potrebno dodatno pravno urediti ovu oblast, otkloniti pravne praznine, dati preciznija ovlašćenja inspekcijskim organima i drugim organima.

Međutim, ne možemo sve evidentne probleme riješiti ovakvom Odlukom. Ovakav akt se ne može pravdati ugrožavanjem javnog reda i mira, konzumiranjem alkohola od strane maloljetnih lica i sl. Za sve to postoje drugi propisi i načini i treba ih dosljedno sprovoditi.

Ali, svakako to ne smije biti razlog za ugrožavanje svih onih koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost, posluju u skladu sa zakonom i zapošljavaju skoro 10% od ukupnog broja zaposlenih u Crnoj Gori. Šta će biti sa njima kada se počnu zatvarati objekti (zbog dodatno smanjenih prihoda) koji već sada teško da mogu pokriti i same troškove poslovanja?

Podsjećamo da je UPCG prošle godine, kada je trebao biti donijet Zakon o ograničenju upotrebe duvanskih proizvoda (koji je propisivao apsolutnu zabranu pušenja u ugostiteljskim objektima),

ukazivala na opasnost od njegovih brojnih negativnih posljedica i predviđala da će, u vrlo kratkom roku, iz tih razloga morati da se mijenja. Na žalost, u tom trenutku nije bilo sluha za upozorenja UPCG, ali je sama praksa, a naročito broj zatvorenih ugostiteljskih objekata (zbog pada prihoda i nelikvidnosti) i broj lica koja su iz tog razloga ostala bez posla, dovela do vrlo brzih izmjena zakonskih odredbi.

Ugostiteljstvo je važan segment svake turističke ponude, a turizam strateška grana razvoja crnogorske privrede. Zato svi akteri društvenog, privrednog i političkog života, kao donosioci odluka, moraju imati isti cilj – jačati a ne gušiti preduzetništvo, otklanjati a ne stvarati prepreke za njegov razvoj, jer samo tako možemo očekivati da ćemo u ovim ovakvim godinama održati, a vremenom, postepeno, i povećati privredne aktivosti, zaposlenost, ekonomsku i socijalnu stabilnost Crne Gore i svih njenih građana.